Nr. 5. W Samborze dnia 1. marca 1895. II.

GAZETA SAMBORSKA

dwutygodnik, poświęcony sprawom miasta i obwodu.

Wychodzi I. i 15. każdego miesiąca.

Przedpłata miejscowa: i zamiejsc.	Przedpłata całoroczna	Przedpłatę przyjmują	Ogłoszenia
rocznie . . . . 3 zł. — ct. półrocznie . . . . 1 „ 50 „ kwartalnie . . . . — „ 75 „	dla Szau. Zarządów Kółek roln., pp. Nauczycieli szkół ludowych jakoteż Zarządów innych instytucyi humanitarnych wynosi tylko **1** zł. **50** ct. **Numer pojedynczy 13 centów.**	Administracya „Gazety Samborskiej“, oraz wszystkie urzędy pocztowe w Galicyi.	**Ogłoszenia** przyjmuje się po 4 ct. od wiersza drobnym drukiem; w rubryce „Nadesłane“ po 15 ct. od wiersza. Rękopisów nie zwraca się.

REDAKCYA i ADMINISTRACYA na Blichu, l. 1. (obok c. k. Sądu obwodowego).

W kwestyi rewizyi katastru podatku gruntowego.

(Ciąg dalszy).

I. Zakres działania i skład komisyi krajowej.

W myśl § 41 ustawy z 14. maja 1869 dz. u. p. l. 88. rewizya katastru podatku gruntowego przeprowadzoną być ma na podstawie następujących przepisów:

§ 1. 1) Celem rewizyi jest pomiar i uwzględnienie zmian trwałych, jakie od czasu ostatniego szacunku zaszły w kulturach, jakoteż i zmian spowodowanych przeprowadzeniem komasacyi. 2) Usunięcie rażących usterek i niewłaściwości z taryfy klasyfikacyjnej, oznaczającej czysty dochód tak w poszczególnych dystryktach szacunkowych, jakoteż w poszczególnych parcelach (kultur) w obrębie tych dystryktów. i 3) Usunięcie pomyłek albo rażących błędów popełnionych przez wciągnięcie poszczególnych parcel do nieodpowiednich klas bonitacyi, jakoteż uwzględnienie trwałych zmian jakie z biegiem czasu zaszły w ukształtowaniu i jakości gruntu a) odnośnie do poszczególnych parcel i b) do większych kompleksów gruntowych o równym ustroju i warunkach terenu.

Według §. 2. nowej ustawy, rewizya i uwidocznienie zmian trwałych w kulturach przeprowadzone być mają w operatach katastralnych (na mocy ustawy z 23. maja 1883 r. dz. r. p. l. 83 i 84) przez organa ewidencyi katastru podatku grunt, wszystkie zaś niewłaściwości, pomyłki i rażące błędy w zaszacowaniach, jakoteż uwzględniania zaszłych zmian w kulturach rozpatrywane i usuwane być mają (w myśl §. 3.) przez wydelegowaną specyalnie dla każdego kraju komisyę krajową. Rezultaty rewizyi osiągnięte przez komisye krajowe przedkładane być mają do oceny i ostatecznego zatwierdzenia — centralnej komisyi we Wiedniu.

§. 4. Komisya krajowa dla Galicyi utworzoną będzie pod przewodnictwem politycznego naczelnika kraju t. j. namiestnika z 24 członków i tyluż zastępców. Pierwszą połowę tej ogólnej liczby członków t. j. 12, powołuje sam p. minister skarbu i to co przynajmniej w połowie (t. j. 6) z pomiędzy opłacających podatek gruntowy, drugą zaś połowę, (także 12) wybiera sejm krajowy wyłącznie tylko z pośród kontrybuentów gruntowego podatku.

§. 5. Sejm kraj. przeprowadza wybór tych członków zgodnie z dotyczącą własną uchwałą, przyczem jednakże uwzględnionym być musi stosowny wybór członków z rejonów czyli okręgów, z jakich Galicya się składa, t. j. przez wzgląd, iż w kraju są 3 takie rejony t. j. lwowski, krakowski, i tarnopolski, a zatem też każdy z nich dostarczyć ma równą liczbę członków i ich zastępców (to zn. po 4 członków i po 4 zastępców.)

Rejon lwowski, do którego i powiat samborski należy, obejmuje 27 powiatów.

P. minister skarbu powołując członków z pośród kontrybuentów podatku gruntowego, obowiązany jest taże przestrzegać należytego zastępstwa rejonów.

Mianowanemu przez p. ministra skarbu referentowi szac. albo temuż zastępcy przysługuje tylko w tym wypadku prawo głosowania, jeżeli równocześnie jest członkiem albo fungującym zastępcą członka komisyi krajowej.

§. 6. Członkowie komisyi krajowej albo tychże zastępcy o ile tylko nie pełnią funkcyi urzędników państwowych, pobierać mają dyety w kwocie 6 zł. za każdy dzień czynnego urzędowania. Oprócz tego należy im się jeszcze zwrot kosztów podróży w kwocie 1 zł. za każdy miriameter drogi od miejsca stałego ich zamieszkania.

§. 14. Uchwały komisyi kraj. stają się prawocnemi, jeżeli oprócz przewodniczącego, przynajmniej polowa członków lub powołanych zastępców jest obecną. Jeżliby jednakże i na drugiem posiedzeniu kompletu nie było, w takim razie bez względu na ilość członków obecnych uchwały komisyi stają się prawomocnemi.

Uwaga. Sejm kraj. na posiedzeniu 8. lutego b. r. wybrał członków komisyi krajowej. Są nimi: Z rejonu lwowskiego: Klemens Terosiewicz, Stan. hr. Stadnicki, Stan. Gniewosz, Roman Tyszownicki, zastępcy: Jan hr. Szeptycki, Jan Trzecieski, Feliks Firlej i Wojciech Wasilewski. *(C. d. n.)*

SPRAWOZDANIE

z czynności Wydziału powiat. w Samborze,

za czas od 21. lipca do 15. grudnia 1894.

(Ciąg dalszy).

IV. Sprawy drogowe.

1) Zamianował Wydział pow. delegatem drog. dla Łąki i sąsiednich wsi p. K. Fruzińskiego c. k. pocztmistrza w Łące; dla Czukwi, w miejsce ks. Matwijkiewicza, który opuścił powiat tut. delegatem drog. p. Wiktora Potena.

2) wyasygnował Wydział p. z pow. funduszu gmin. dróg, na częściowe uporządkowanie dróg gm. i odbudowanie mostów następujące kwoty:

a) Zarządowi drog. w Janowie na uporządkowanie drogi z Czapel do Janowa na ręce delegata p. K. Jędrzejowicza 50 zł.

b) zarządowi drog. w Uhercach zapł. na częściowe uporządk. drogi gmin. prowadzącej z Uherec do Czukwi na ręce p. Jana Smalawskiego 150 zł.;

c) delegat. drog. p. Feliksowi Sozańskiemu na uporz. drogi z Hordyni do Kranzbergu kwotę 500 zł.

d) zarządom drogowym na naprawę drogi z Łąki do Tatar 200 zł.

e) zarządowi drog. w Uhercach na część. naprawienie drogi podbuskiej na ręce p. Jana Smalawskiego 500 zł.

f.) zarządowi drog. w Neudorfie na uporządk. drogi z Neudorfu do Sambora na ręce delegata drog. p. Jana Bereźnickiego kwotę 108 zł. 60 ct.

g) zarządowi drog. w Biskowicach na uporz. drogi z Biskowic do Wojutycz na ręce deleg. p. L. Balickiego 100 zł.

h) zarządowi drog. w Olszaniku na część. uporz. drogi z Olszanika do Czerchawy na ręce deleg. drog. p. Jana Zielińskiego kwotę 50 zł.

i) zarządowi drog. w Manastercu na odbudowanie mostu na ręce tego samego deleg. 73 zł. 18 ct.

k) zarządowi drog. w Dorożowie na odbudowanie mostu na Bystrzycy na ręce del. p. F. Sozańskiego 800 zł.

l) zarządowi dr. w Dublanach na zapłacenie cieśli przy odbudowaniu mostu na drodze z Dublan do Kranzbergu na ręce del. p. F. Sozańskiego 89 zł. 80 ct.

m) zarządowi drog. w Chlewiskach na cieślę przy naprawie mostu na drodze z Chlewisk do Maksymowic na ręce p. J. Smolińskiego 20 zł.

n) zarządowi drog. w Kotowani na odbudowanie mostu na ręce wójta 20 zł.

3) Prowadził Wydział pow. dalej budowę drogi pow. samborsko-mościskiej subwenc. z funduszów kraj., tak, że obecnie na całej długości od gran. pow. mościskiego aż do gran. gm. m. Sambora wynoszącej 16 km. 300 m. roboty zostały ukończone. Pozostaje tylko do zupełnego ukończenia całej drogi w terytoryum gm. Sambora i przełożenie rampy kol. w Wykotach.

4) Prowadził Wydział pow. dalej budowę drogi gm. przemysko-rudeńskiej prowadzącej od gościńca samborsko — mościskiego przez gminy Rajtarowice, Rogóźno, Bylice i Czyżki do gran. pow. przemyskiego. Budowa prowadzoną była jednocześnie, w dwóch miejscowościach t. j. w Rajtarowicach i w Czyżkach. Razem zbudowano tam 5 km. i 500 m

5) Zestawił Wydział pow. i przedłożył Wydziałowi kraj. wykaz prestacyi i dochodów, oraz rozchodów wszystkich zarządów drog. w pow. za rok 1893.;

6) udzielił Wydział pow. poparcie wnioskowi posła Niedzielskiego, aby zmniejszoną została prestacya tym gospodarzom t. zw. chałupnikom, w gminach, którzy prócz domów posiadają gruntu niżej 1 morga; oraz, aby obszary dworskie uiszczały prestacyę w materyale drzewnym, względnie ekwiwalent tychże w gotówce, bez względu, czy w danym razie zachodzi potrzeba, lub nie, materyału drzewnego na utrzymanie dróg gm., w końcu, aby z tych opłat formować specyalny fundusz pow. na budowę mostów.

7) Wskutek poprzedniego zarządzenia Wydziału pow. do Zarządów drog., którem wezwano takowe do ukonstytuowania się i wybrania przewodniczących, przedłożyły wszystkie zarządy drog. protokoły odbytych wyborów, które po sprawdzeniu przyjmował Wydział pow. do zatwierdz. wiadomości; w kilkunastu jednak miejscowościach polecił

przeprowadzenie ponownych wyborów, z powodu, iż wybrano przewodniczącymi zarz. drog. osoby, które nie należały zupełnie do zarządów drog.

8) Nałożono na naczelników gm. Olszanika, Manasterca, Krużyk i Waniowic kary pien. za opieszałość w wykonywaniu obowiązków i za zaniedbanie wykonywania przepisów o policyi drog.

9) Nałożono na naczelników gmin i przełożonych obszarów dwor. w Łące i Dorożowie kary pien. i tak w Łące za niewykonanie polecenia Wydziału pow. co do naprawy drogi z Łąki do Foroszczy; w Dorożowie zaś, za przedkładanie nieprawdziwych rachunków z odbywanej prestacyi drog.

10) Uchwalił Wydział pow. w myśl wymogów ust. drog. ceny dla prestacyi w robociznie i ceny przeciętne dla materyału drzewnego potrzebnego na utrzymanie dróg gm. na rok 1895. Wniosek o zatwierdzenie cen tych znajduje się na porządku obrad.

11) Uchwalił Wydział pow. potrzebę rekonstrukcyi całej drogi samborsko-podbuskiej w pow. i uznania następnie takowej za drogę pow. Odnośny wniosek znajduje się na porządku dziennym obrad.

12) Uchwalił Wydział pow. preliminarz dróg pow. i pow. funduszu dróg gminnych na rok 1895.
Odnośny wniosek o zatwierdzenie tego preliminzrza przez Radę pow. był przedmiotem obrad na posiedzeniu Rady pow. 15 grudnia 1894.

BUDŻET

gminy miasta Sambora na r. 1895. w streszczeniu.

B. Wydatki.

Dział I. Potrzeby na płacy członków, urzędników i sług magistratów.

Rubr.		
1 a.	Renumeracye członk. magistratu wynoszą	2500 zł. — ct.
1 b.	Płace urzędników	5800 „ — „
3	Dyurnum	360 „ — „
4	Płace sług	1152 „ 80 „
5	Renumeracye i zapomogi dla urzędników i sług	— „ — „
6	Potrzeby kancelaryjne	950 „ — „
	Razem	10762 zł. 80 ct.

Dział II. Emerytury.

9	Zaopatrzenie emeryt. urzęd. sług, wdów i sierot	1090 zł. 50 ct.
10 a.	Prowizya dla rodzin zm. sług mag.	398 „ 60 „
10 b.	Dary z łaski	404 „ — „
	Razem	1893 zł. 10 ct.

Dział III. Bezpieczeństwo osób i ich mienia.

11 a	Renumeracya lekarza miej.	500 zł. — ct.
11 b.	„ weteryn. „	400 „ — „
12 a.	Płaca straży policyjnej (18 policjantów)	3588 „ — „
12 b.	Umundurowanie pol. miej.	870 „ — „
13	Małe policyjne wydatki, fiakry etc.	100 „ — „
15	Żywienie aresztantów	40 „ — „
17 a.	Płaca straży ogniowej	2640 „ — „
17 b.	Umundurow. straży ogn.	875 „ — „
18	Przyrządy odpożarnicze	2273 „ 10 „
	Razem	11286 zł. 10 ct.

Dział IV. Zarząd gospodarski.

21	Utrzymanie budynków wł. i najętych	2000 zł. — ct.
23	Oświetlenie miasta	1690 „ — „
24	Czyszczenie miasta	1320 „ — „
25	Place, ogrody i ulice	1803 „ — „
26	Mosty i kanały	2600 „ — „
27	Bruki i chodniki	1600 „ — „
28	Studnie	2300 „ — „
30 a.	Renumer. adwokata miej.	200 „ — „
30 b,	Stemple taksy i portorya	120 „ — „
	Razem	13623 zł. — ct.

Dział V. Ciężary gminny.

33	Kwaterunek wojska	10340 zł. — ct.
34	Podatki rządowe	8961 „ 41 „
37	Zwroty fund. zarodowemu	100 „ — „
40 a.	„ kapit. dłużnych	1903 „ 20 „
40 b.	Odsetki od kapitał dłużn.	12467 „ 31 „
42	Czynsz dzierz. za prawo poboru krajowych z opłat konsum od piwa i trunków	9200 „ — „
	Razem	42971 zł. 92 ct.

Dział VI. Zakłady naukowe.

46	Szkoła 8 kl. żeń. koszt. gm.	3253 zł. 57 ct
47 a.	6 kl. szkoła męska	3286 „ 50 „
47 b.	4 „ „ pospolita w mieście	3281 „ 50 „
49 a.	Gimnazyum Arc. Elżbiety, opał gab. fiz.	700 „ — „
49 b.	Uzupełniająca szk. przem.	280 „ — „
57 a.	Dwie II. kl. szkoły pospol. na przedmieściach	1155 „ 80 „
	Razem	11957 zł. 37 ct.

Dział VII. Wydatki na cele dobroczynne.

53	Dla ubog. na święta wielk. i na fund. uwoln. więźniów	320 zł. — ct.
54	Na koszta szpit. za ubogich przyn.	10 „ — „
	Razem	330 zł. — ct.

Dział VIII. Wydatki na potrzeby przedm.

57 b.	Podatki od gruntów gm.	29 zł. 06 ct.
57 c.	Płace delegatów przedm.	340 „ — „
	Razem	369 zł. 06 ct.

Dział IX.

64	Wydatki nadzwycz. i nieprzewidziane prelinuje się	2608 zł, 66 ct.

Zestawienie działów.

I. Płace człon. urzęd. i sług mag.	10762 zł. 80 ct.
II. Emerytury	1893 „ 16 „
III. Bezpieczeńst. osób i mienia	11286 „ 10 „
IV. Zarząd gospodarski	13623 „ — „
V. Ciężary gminne	42971 „ 92 „
VI. Zakłady naukowe	11957 „ 37 „
VII. Wydatki na cele dobrocz.	330 „ — „
VIII. „ na potrz. przedm.	369 „ 66 „
IX. „ nadzwycz. i nieprzew.	2908 „ 67 „
Ogółem wynosi rozchód	95802 zł. 08 ct.

ODEZWA PRZEMYSKIEGO GR. KAT. KONSYSTORZA

w sprawie „Kółek rolniczych".

Czasopismo cerkiewne p. t. „Wistnyk peremyskoj eparchii rik 1894, czysło IV.," umieściło w maju z. r. pod l. p. 22. l. urz. 938. następujący artykół, który w pełnem brzmieniu w łamach naszego pisma umieszczamy: „Na prośbę głównego zarządu Towarzystwa „Kółek rolniczych" we Lwowie mającego na celu materyalne podźwignienie ludu wiejskiego w Galicyi tak ruskiego jak i polskiego bez względu na narodowość i politykę umieszcza się dla wiadomości Wielebnego Duchowieństwa wydaną przez to towarzystwo „O d e z w ę".

Od dziesięciu lat istnieje w naszym kraju Towarzystwo „Kółek rolniczych" którego zamiarem jest podniesienie dobrobytu, oświaty i moralności naszego ludu (naroda).

We wszystkich stronach kraju są już po wsiach i miasteczkach pozakładane „Kółka rolnicze". Jest ich już do 1000 a ogólna liczba ich członków przewyższa 43000.

Te „Kółka rolnicze" rozwijają pod każdym względem korzystną działalność a mianowicie, zachęcają do poprawy gospodarstwa, zaprowadzają lepsze gatunki nasion, poprawne narzędzia rolnicze, wprowadzają uprawą cennych roślin pastewnych, hodowlę poprawnych ras bydła i drobnego inwentarza domowego, dopomagają do zakładania sadów, pasiek, chmielników, korzystnie wpływają na ożywienie domowego przemysłu, szerzą zwyczaj ubezpieczenia od szkód elementarnych i t. p.

Po „Kółkach" odbywają się nauki gospodarskie, tak zwane „lustracye gospodarskie" przez płatnych z funduszów krajowych i państwowych lustratorów, którymi są uczeni i doświadczeni gospodarze. — Oglądając gospodarstwa i poznawszy ich dobre i złe strony, polecają postępowanie, jakie nauka i doświadczenie jako najkorzystniejsze podają.

Ważną gałąź działalności „Kółek rolniczych" stanowią s k l e p i k i c h r z e ś c i j a ń s k i e (kramnyci chrystyjańskii). Kółka rolnicze założyły już takich (kramnyć) około 600 a powstaje ich coraz więcej; one otwierają naszym wieśniakom obszerne pole do pracy zarobkowej a korzystnej zarówno dla tych, co biorą się do niej, jak także i dla ogólnego dobra. Za pośrednictwem głównego zarządu można na założenie i podtrzymanie sklepików kółkowych (kramnyć krużkowych) otrzymać z Wydziału krajowego bezprocentowe pożyczki.

Każdemu „Kółkowi rolniczemu" przysługuje jak największa wolność (swoboda) w prowadzeniu swoich praw (dił).

Każde Kółko obiera sobie samo podług swoich miejscowych potrzeb i podług własnej woli cel i sposoby swej działalności dla spólnego dobra. G d z i e z a t e m P o l a c y w c h o d z ą w s k ł a d „K ó ł k a" t a m o n j e s t p o l s k i m a g d z i e t a k o w y z a k ł a d a j ą R u s i n i t a m b ę d z i e o n r u s k i m. Działalność kółek jest samodzielną (samostijna) i niezależna ponieważ Zarządy powiatowe i Zarząd główny mają ich tylko podpierać i być pomocnymi do osiągnięcia celu.

Zarząd główny stara się o pieniądze i towary dla sklepików kółkowych, o nasienie, maszyny i narzędzia gospodarskie po zniżonych cenach dla członków „Kółek", pomaga im w osiągnięciu koncesyj na trafiki z tytoniem, na sprzedaż soli, do arendowania karczem, aby je przerobić na gospody chrześcijańskie — i we wszelkich innych potrzebach idzie im na rękę.

W ogóle Zarząd główny zobowiązuje się nieść pomoc całkiem bezparcyalnie kółkom zarówno ruskim jak i polskim na podstawie statutu założonym.

W skład głównego Zarządu wchodzą oprócz ośmnastu członków, wybieranych przez walne zgromadzenie (zahalnii zbory), nadto delegaci, wszystkich katolickich konsystorzów, Wydziału krajowego, Rady szkolnej krajowej, Towarzystw rolniczych krajowych a w końcu Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie.

Ten skład Zarządu głównego daje rękojmię (poruku) gorliwego, poważnego i bezstronnego prowadzenia spraw Towarzystwa. W Towarzystwie „Kółek rolniczych" jest wykluczoną wszelka polityka, a zarząd główny jak najdokładniej (najtocznijsze) tego przestrzega. Wolność (swoboda) jednak (ałe) osobistych przekonań narcyonalnych każdego członka tak Rusina jak i Polaka przynależnością do Kółka rolniczego w niczem ograniczoną być nie może.

Zapraszamy zatem każdego kto ma dobrą wolę do pracy nad podniesieniem dobrobytu, oświaty i moralności naszego ludu (naroda), niechaj wstępuje w poczet członków Towarzystwa „Kółek rolniczych" i niechaj zakłada Kółka gdzie tylko może.

Centralna kancelarya Towarzystwa „Kółek rolniczych" jest we Lwowie przy ulicy Kościuszki l. 7. na dole, gdzie wszelkie pisma odresować należy. Tam także niechaj się zgłasza każdy, kto żąda jakichkolwiek informacyj w sprawie „Kółek", sposobu ich zakładania, statutów Towarzystwa i t. p. — a można pisać w języku polskim i ruskim, na ruskie pisma odpowiada się po rusku, i wysyła się na żądanie ruskie statuta. We Lwowie dnia 31 stycznia 1894. Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych. Z Biskupiego Konsystorza Przemyś dnia 15 maja 1894.

Dom narodowy w Cieszynie.

Sprawozdanie towarzystwa Domu narodowego w Cieszynie za rok 1894. wydane w ostatnich dniach stycznia b. r. podaje następujące szczegóły:

Ogólny stan majątku towarzystwa po niespełna ośmiu latach jego istnienia przedstawia się z końcem roku 1894. tak: 1) Gotówka kasowa wynosi 12403 zł. 62 ct. 2) lokacya hipoteczna 5700 zł. w. a. 3) akcye banku pozn. 600 zł.; razem przeto 18703 zł. 62 ct. Ponieważ zaś w r. 1893 wynosił majątek 17004 zł. 47 ct. przeto okazuje się przyrost majątku w r. 1894: 1699 zł. 15 ct. W sumie tej zawarte są: 1) Odsetki od gotówki w towarzystwie zalicz. i od pożyczki hipot. 746 zł. 28 ct. 2.) różne inne dochody: jak dary i składki w kwocie 952 zł. 87 ct. czyli razem 1699 zł. 15 ct.

Wydatki w ubiegłym roku czynią 58 zł. 60 ct., a powstały one z kosztów za druk sprawozdania, portorya i opłatę za używanie lokalu w Czytelni ludowej przy posiedzeniach i walnych zebraniach. Wydatki te są najmniejsze jakie w ciągu ubiegłych 8 lat towarzystwo Domu narod. miało, a które zresztą i w innych latach najwyżej 100—150 zł. wynosiły.

„Czyż w obec tego — pisze dalej Wydział — że tak małe są koszta administrac. i na co zresztą Wydział wielką uwagę zwraca, gdyż towarz. ma za główny cel „zbieranie funduszów", a nie ich wydawanie, mogą się ostać tego rodzaju oszczercze zarzuty, uczynione w końcu z. r. w jednym z artykułów „Gazety Narodowej" nr. 329, zatytułowany „ze spraw szlązkich" a podpisanych przez „Warszawian-

kę“, między innymi także i naszemu towarzystwu, „jakoby zbieranie funduszów wychodziło nie tyle na rzecz samą, ile na administracyę tych towarzystw“, pod któremi to towarz. autor artykuł przedewszystkiem „Macierz szlązką“ i „Dom narod.“ rozumie.

Zapewne i „Macierz“ sama w swem rocznem sprawozdaniu które i wtym roku w krótce wyda, odpowie sama za siebie, wydział tow. atoli na tem miejscu musi z oburzeniem tego rodzaju podejrzenie odeprzeć i odpowiedzieć, że istotnie autorowi nie tyle chodziło o prawdę, ile o zdyskredytowanie tow. w obec dalszej publiczności, nieznającej stosunków miejscowych. Zbędną jest przeto rzeczą, wyjaśniać bliżej bezpodstawność tego zarzutu, bo każdy nieuprzedzony łatwo oceni, po czyjej stronie jest słuszność i jaki był cel autora artykułów „Gazety Narod.“, na które zresztą dalsza zbiorowa odpowiedź swojego czasu daną będzie“.

Że nie rozpoczęto dotąd budowy Domu narod., stało się to z powodu zbyt szczupłych funduszów na to przedsiębiorstwo.

Na wielokrotnie powtarzane bezpodstawne zarzuty jakoby „Dom narod.“ miał być tylko dla ratowania jakiegoś Bazaru cieszyńskiego naumyślnie stworzony, odpowiada wydział w krótkości, że Bazar ciesz. od lat kilku jako spółka nie istnieje i że z funduszów Domu narod. nigdy ani centa na żaden bazar nie dano, natomiast Dom nar. z likwidacyi swego Bazaru otrzymał gotówką 684 zł. i odtąd co roku jeszcze z pewnego w tej sprawie niezrealizowanego legatu po 60 zł. do ostatnich czasów pobierał i pobiera.

Nie wspiera też Tow. Domu nar. żadnych „swoich ludzi“, jak to złą wolą ludzie głoszą, posądzając je, że lekkomyślnie 5700 zł. na jakąś „pewną hipotekę“ wypożyczyło. Tą hipoteką jest realność w Mostach przy Cieszynie, mająca 36 morgów, wartości szac. 18000, na której po długu 800 zł. dla kasy oszczęd., Dom narod. 5700 zł. na 5% i ¼ roczne wypowiedzenie zaintabulował, a po tym kapitale jeszcze parę tysięcy sierocińskich pieniędzy intabulowano bez obawy straty. Nie budując na razie pożyczyło Tow. w r. 1890 kapitał na 5% na hipot. pupilarną, który to % płaci dłużnik co pół roku z góry, podczas gdy w kasie otrzymuje najwięcej 4% z dołu.

Liczba członków zwyczajnych i założycieli w ubiegłym roku nie uległa żadnej zmianie; natomiast członek wieczysty przybył towarzystwu w osobie Dr. Jana Iwańskiego, adwokata w Wadowicach. Obecnie liczy towarzystwo członków wieczystych 55, a założycieli 20.

(Członkiem zwyczajnym może być każdy przez wydział przyjęty, który uiszcza wkładkę roczną przynajmniej 50 ct., wieczystym, który na cele tow. złoży jednorazowo przynajmniej 25 zł., zaś członkiem założycielem, kto jednorazowo złoży na cele towarzystwa przynajmniej 100 zł.)

Sprawozdanie z którego tylko ważniejsze ustępy podajemy, podpisane zostało przez członków wydziału, w skład którego wchodzą: Dr. Andrzej Cinciała jako prezes, X. Ignacy Świeży jako zastępca pr., Dr. Ant. Dyboski jako sekretarz, a w końcu: Hilary Filasiewicz, Jan Glajcar i Dr. Joachim Kleinberg jako członek.

---

†

Ks. Aleksander Pobóg Nesterowicz

gr. kat. proboszcz i dziekan samborski, radca konsystorza przemyskiego,

zmarł w Samborze 18 lutego 1895 w 78 r. życia.

Ś. p. ks. Nesterowicz urodził się w r. 1817 w Sarnach z ojca gr. kat. proboszcza tej miejscowości, obdarzonego następnie prezentą na Brzegi w tutejszym powiecie. Ukończywszy z celującym postępem gimnazyum w Samborze udał się ś. p. ks. Aleksander na teologię do Wiednia, gdzie równocześnie słuchał wykładów filozofii na tamtejszym uniwersytecie. Obydwa te fakultety ukończył zmarły kapłan również z celującym postępem. Jako słuchacz tych obu wydziałów oddawał się z bezprzykładną prawie pilnością nauce obcych żyjących języków jakoto: niemal wszystkich języków słowiańskich, włoskiego, francuskiego i angielskiego. Na wakacye nie przyjeżdżał nigdy w ciągu swych studiów uniwersyteckich do domu rodzicielskiego, lecz wolny ten czas poświęcał podróżom do Włoch, Tyrolu, Bawaryi, Czech, Węgier, Bułgaryi, Serbii a w końcu aż do Konstantynopola. Podróże te odbywał po największej części pieszo, a to dlatego, ażeby w ten sposób poznać lepiej kraje jakoteż zwyczaje, obyczaje i mowę narodów, do których tem łatwiej mógł się zbliżyć, ile że władał dość biegle ich językami. W 24 roku swego życia ukończywszy już obydwa fakultety, zamierzał jeszcze doktoryzować się, jednakże smutna wiadomość o śmierci ojca pokrzyżowała zamysły jego tak, iż zmuszony był powrócić do miejsca rodzinnego, ażeby jako najstarszy syn, módz zaopiekować się owdowiałą matką jakoteż pozostałemi małoletniemi sierotami.

Wróciwszy do kraju, przyjął święcenie kapłańskie z rąk ś. p. biskupa Snigurskiego i został kooperatorem przy swym dziadku proboszczu w Horodyni. Po śmierci dziadka przeniósł się na kapelana do Balic a następnie został proboszczem w Ujkowicach pod Przemyślem.

Ś. p. ks. Nesterowicz ceniony był ógólnie jako jeden z najbardziej wykształconych księży i dlatego też konsystorz przemyski w uznaniu jego niezwykłych zdolności już w 4 roku jego kapłaństwa mianował go wicedziekanem przemyskim z prawem prowadzenia dekanatu.

Nie było ówczas ani jednego towarzystwa, ani też komisyi, gdzieby go nie powoływano do współudziału i nie kierowano się jego cennemi radami i wskazówkami. W r. 1848 powołano go do Przemyśla na kapelana dla konsystującej tamże załogi włoskiej narodowości. Należał do współpracowników i założycieli funduszu dla wdów i sierót po księżach.

W r. 1857 otrzymał prezentę na Mistkowice regiae colationis, gdzie jako wicedziekan a następnie dziekan samborski przebywał aż do r. 1874.

Główną rolę swego życia odegrał ś. p. ks. Nesterowicz w r. 1872 a mianowicie w czasie obsadzenia stolicy biskupiej w Przemyślu. Kler ruski bowiem, stawiając najrozmaitsze przeszkody, starał się wszelkiemi siłami oto, ażeby prekanonizacya ks. Jana Stupnickiego na biskupa przemyskiego nie przyszła wcale do skutku. Ś. p. ks. Nesterowicz jednak jako dziekan samborski znając ks. Stupnickiego, (podówczas kanonika kapituły lwowskiej) jako człowieka prawego, zdolnego i godnego mitry biskupiej, bronił go przeciw niecnym napadom grupy moskalofilskiej a to głównie za pomocą dzielnych artykułów umieszczanych w gazetach polskich, ruskich, niemieckich i włoskich tak skutecznie, iż w końcu dopomógł ks. Stupnickiemu do zajęcia biskupiej stolicy. W nadgrodę, za swą prawą działalność, mianowany został ks. Nesterowicz mężem zaufania i członkiem rady kapituły przemyskiej.

W r. 1882 zachorował ś. p. ks. Nesterowicz ciężko i jakkolwiek po dłuższym czasie podratował się trochę na zdrowiu, mimo to będąc częściowo sparaliżowany nie odzyskał już, ani tych sił, ani zdrowia, jakiem poprzednio się cieszył. W r. 1891 obchodził sekundycyę i 50 letni jubileusz kapłański, w r. zaś 1892 przebył silne zapalenie płuc i od tego czasu upadał już stale na zdrowiu i siłach tak, iż po ostatniej i niedługiej lecz groźnej słabości, spowodowanej przeziębieniem się, zmarł w dniu 18 z. m. oddając ducha swego Bogu, któremu z całą gorliwością służył więcej niż pół wieku. Jakkolwiek konsystorz biskupi skłonny był nadać ś. p. ks. Nesterowiczowi lepsze beneficyum, on jednakże chcąc i nadal pomocnym być dzieciom swoim w wychowywaniu wnuków, zrezygnował z owej propozycyi, zadowalając się w zupełności skromnymi dochodami tutejszej gr. kat. parafii. Zmarły kapłan doczekał się już 4 pokolenia, rodzina bowiem (t. j. dzieci, wnuki i prawnuki) liczy 35 osób.

W całem tego słowa znaczeniu pięknym, bogobojnym i szlachetnym był cały żywot zmarłego kapłana i tem piękniejszy, ile że jako wierny syn ojczystej swej ziemi nie szukał cudzych bogów po za granicami kraju, lecz miłując szczerze naród swój własny, miłował po chrześcijańsku i tych, którzy przekupstwem i biciem pokłonów despotycznym carom, nigdy się nie splamili.

Ze szczerym tedy żalem odprowadziliśmy zwłoki zmarłego kapłana na miejsce wiecznego spoczynku a rzucając na trumnę jego grudkę ziemi pomyśleliśmy sobie: „I znowu ubył nam jeden z grona tych, którzy nie tracą wiary w sprawiedliwość bożą.“

KRONIKA.

Z powodu zgonu Arcyksięcia Albrechta powiewały przez tydzień cały t. j. od 19 do 26 b. m. na wszystkich tutejszych gmachach rządowych i autonomicznych żałobne flagi, jakteż w dniu 26. z. m. odprawiono żałobne nabożeństwo w tutejszych parafialnych kościołach i synagodze.

Na gimnazyum w Cieszynie złożyli: p. Adam Głogowski z wieczorku urządzonego w Czytelni ludowej w Samborze 6 zł. p. Jan Kornafel 2 zł. p. Stanisław Kasprzycki zebrane w domu pp. Kielawów 1 złr. p. G. Kohn z rozsprzedanych dzieł Bolesława Andruszewicza 2 zł. 20 ct. razem 11 zł. 20 ct. kwotę tę ulokowano na książeczce kasy oszczędności miasta Sambora do l. 22.584.

Na pomnik Kościuszki w Samborze w dalszym ciągu złożyli: p. Michał Barański 1 złr. p. Stanisław Kasprzycki 1 złr. p. Paweł Jedliński 50 ct. K. J. 1 złr. p. Władysław Geńdzieński 50 ct. razem 4 zł. kwotę tę ulokowano na książeczce do Nr. 22.501 Stan tej książeczki wynosi 19 zł. 20 ct.

Ofiarność publiczna. Z powodu zawiązania przez Prusaków w Poznaniu towarzystwa mającego na celu zniemczenie wszystkich Polaków we wschodnich, t. j. polskich prowincyach, złożono w Rzeszowie na gimnazyum polskie w Cieszynie pokaźną sumę 851 koron 18 gr. Złożona na ten sam cel w Samborze kwota znacznie jest mniejszą, wynosi ona bowiem tylko 50 koron i 40 gr. (Smutny to objaw! przyp. Red.) Na ręce redakcyi Gazety Samborskiej wpłynęły następujące ofiary: według relacyi z Nr. 2. z 1 stycznia 2 kor. według relacyi z Nr. 1. 15 stycz. 9 kor. p. I. A. przy czarnej kawie 50 gr. p. radca Wład. Madeyski jako składkę zebraną 25 z. m. podczas zabawy w Tow. muz 12 kor. 50 gr., redakcya Gaz. Sam. 2 kor. pani Zofja Nechayowa 2 kor. Razem zebrała tedy redakcya 28 kor. Według wykazu p. Wład. Skulicza złożono w kasie Oszczęd. miasta Sambora 22 koron 50 gr. Ogólna suma składek wynosi 50 kor. 40 gr Kwota zebrana przez Redakcyę umieszczona została również na książeczce kasy Oszczędności miasta Sambora.

Na dochód gimnazyum cieszyńskiego urządza miejscowe Towarzystwo „Szkoły ludowej“ łącznie z tut. Towarzystwem muzycznem wieczorek muzykalno-wokalny, który (jak o tem afisze bliżej doniosą) odbędzie się na dniu 9. marca b, r. w tut. sali kasynowej. Uroczysty program a przedewszystkiem doniosły cel mającego się urządzić wieczorku, zachęcą z całą pewnością wszystkich szlachetnie myślących ludzi do wzięcia udziału w artystycznej owej biesiadzie i przyczynią się w niemałym stopniu do osiągnięcia pomyślnego tejże rezultatu, tem bardziej, ile że z tegorocznej kampanii karnawałowej nie wielkie podobno do skarbnic instytucyi narodowych wpływały kwoty. Ratować braci, którzy pozbawieni wszelkich środków obronnych nie mogą skutecznie walczyć z zalewającemi ich falami germanizmu, to nasz najświętszy obowiązek, to najszczytniejsza idea, jaką w tym roku smutnej pamięci ostatniego rozbioru Polski — kierować się, jesteśmy obowiązani.

W Czukwi pod Samborem zgorzała dnia 26 lutego około godz. 8 wieczorem stajnia tamtejszego gr. kat. proboszcza ks. Antoniego Gielitowicza z całym jego żywym inwentarzem, składającym się z 23 sztuk bydła rogatego i 7 koni. Inwentarz nie był ubezpieczony a przyczyną pożaru miało być, jak wieść niesie, idjotyzm pastucha, który z wiązanki słomy uczynił sobie w stajni ognisko, aby się przy niem ogrzać. W obec strasznej ciemnoty naszego ludu jakżeż się dziwić, że w Galicyi każdego roku przeciętnie 3 miliony zł. ulatniają się z dymem?

Komisya egzaminacyjna dla nauczycieli szkół ludowych do końca b. r. szkolnego w Samborze składa się znastępujących osób: Dyrektorem komisyi tej zamianowany został dyrektor seminaryum nauczyc. p. Józef Kerekjarto, a zastępcami: dyrektor gimnazyum p. Dr. Ignacy Petelenz i starszy inspektor szkół lud. ks. Herman Kulisch.

Drohobycz 24 lutego 1895. (Odznaczenie). Biłas, b. wójt z Truskawca, starzec siedmdziesięcioletni, został za swą 40. letnią działalność jako wójt ozdobiony srebrnym krzyżem zasługi z koroną. Uroczyste przypięcie tego orderu odbyło się w sali magistratu drohobyckiego w obec władz politycznych i autonomicznych w obecności okolicznych wójtów i licznie zgromadzonej publiczności.

Nowe czasopismo p. t. „Samorząd gminny“ którego (wydawcą Wojciech Biechoński a redaktorem Dr. Ksawery Fischer) numer okazowy opuścił prasę w ciągu z. m. we Lwowie, przedstawia się bardzo udatnie. Pismo to bowiem poświęcone sprawom gmin miejskich a w pierwszym rzędzie sprawom miast, które ustawa z 23 marca 1899 niejako wyodrębniła z pomiędzy innych gmin nadając im odmienny ustrój w ich zarządzie, na podstawie jasno i dobitnie sformułowanego programupostanowiło zwalczać usterki i wady ustaw i urządzeń tamujących prawidłowy rozwój 30 większych miast naszych w szczególności jakoteż i każdej jednostki społecznej czyli gmin, w ogólności. Nie myśląc zajmować stanowiska kastowego i konserwować dalej podział ludności na stany, Redakcya „Samorządu“ ima się prawdziwej pracy organicznej osnutej na tle narodowem i porządku społecznego w przekonaniu, że tylko wierne kroczenie z duchem

postępu i niezamykanie oczu na jego uczciwe i godziwe postulaty, utorować będzie mogło drogę lepszej przyszłości.

Radakcyi Samorządu, której program zadowolić musi każdego dbałego o dobro ojczystej ziemi obywatela, zasyłamy przy tej sposobności szczere życzenia wszelkich pomyślności.

Ruch osobowy i towarowy na kolejach państwowych. Według ostatniego wykazu Gen. dyrekcyi koleji państwowych, przewieziono w miesiącu styczniu b. r. na wszystkich liniach własnych i zarządzie kolei państw. pozostających — ogółem 2,244.998; ton towarów 1,964.945. Dochód z przewozu osób i pakunków wyniósł 1,462.640 złr., z przewozu towarów 5,021.233 złr.; ogółem 6,483.873 złr. W porównaniu z miesiącem styczniem roku 1894—dochód w styczniu roku bieżącego wykazuje zwyżkę w kwocie 40.510 złr.

Tutejszemu Towarzystwu muzycznemu udzielił Sejm kraj. jednorazową subwencyę w kwocie 100 złr.

Sprostowanie. W kronice ostatniego numeru naszego pisma w notatce p. t. „Z życia towarzyskiego“ zamiast „z p. Dumawiczową“ ma być: „z p. Duniewiczową“.

Do Związku handlowego „Kółek rolniczych“ w Krakowie, przystąpił z udziałem 75 złr. profesor tut. gimnaz. p. Dr. Wincenty Szczepański.

Nowo zawiązane „Kółka rolnicze“. Od 1 stycznia b. r. zawiązane zostały w kraju naszem następujące Kółka roln. a mianowicie: 1) w Stebniku w pow. drohobyckiem o 56 członkach pod przewodnictwem gr. kat. proboszcza ks. Stefana Chylaka pod l. p. 990; 2) w Grochowcach pow. Przemyśl o 30 członkach pod zarządem gr. kat. proboszcza Juliana Kulmatyckiego l. p. 991; 3) w Rozdwianach pow. Trembowla l. p. 992; 4) w Alwerni powiat Chrzanów l. p. 993; 4) w Pawężowie pow. Tarnów l. p. 994; 5 w Cucołowcach pow. Żydaczów, o 38 członkach pod zarządem gr. kat. proboszcza ks. Filomena Awdykowskiego l. p. 995; 6) w Hostowie pow. Tłumacz o 43 członkach pod zarządem gr. kat. proboszcza ks. Józefa Lewickiego l. p. 996; 7) w Hoszowie pow. Lisko pod zarządm rz. kat. proboszcza ks. Jędrzeja Gardziela l. p. 997; 8) w Szczyszycu pow. Limanowa l. p. 998; 9) Tomaszowcach pow. Kałusz p. l. p. 999; 10) w Dołach pow. Brzesko, przy którem to Kółku umieścił Przewodnik Kółek rolniczych tłustemi czcionkami poważną i wiele mówiącą cyfrę porząd. 1000.

Trzydzieste Walne Zgromadzenie Rady Ogólnej c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego — na które powołani są w myśl §. 17. statutu nietylko Delegaci wybrani, ale i Prezesowie Oddziałów, jako Delegaci z urzędu — odbędzie się 4. i 5. marca b. r. we Lwowie. Program tego Zgromadzenia ustanawia się następujący: *A)* Sprawy do decyzyi Delegatów należące: 1. Sprawozdanie z czynności Komitetu za rok 1894. 2. Sprawozdanie z czynności Oddziałów za rok 1894. 3. Sprawozdanie komisyi rachunkowej. *a)* co do zamknięcia rachunków za rok 1894. *b)*. co do budżetu na rok 1895. 4. Sprawozdanie komisyi w przedmiocie muzeum rolniczego i budowy domu własnego. 5. Wybór Prezesa i trzech Wiceprezesów Towarzystwa oraz trzech Członków Komitetu w miejsce ustępujących z turnusu pp. Gizowskiego Józefa, Kozłowskiego Włodzimierza i Langiego Tadeusza — jakoteż jednego Członka na lat dwa w miejsce zmarłego śp. Schellenberga Augusta. 6. Wybór komisyi rachunkowej na rok przyszły. *B)* Sprawy do decyzyi Ogółu Członków należące: 1. Sprawozdanie o działalności Komitetu ku podniesieniu chowu inwentarzy oraz uwagi w sprawie ułatwienia handlu nierogacizną. 2. Sprawa monopolu spirytusowego. 3. Doświadczenia i próby praktyczne upraw w różnych okolicach kraju. 4. Sprawa podniesienia sadownictwa i uprawy warzyw. 5. Wnioski Oddziałów. *a)* Brzeżańskiego: 1. w sprawie wydania ustawy robotniczej i służbowej; 2. w sprawie opustu podatku gruntowego od zalesionych parcel i uzyskania subwencyi na zalesienie wyżyn. *b)* Lwowskiego: 1. w sprawie sporów o oznaczenie granic posiadłości gruntowych; 2. w sprawie ugruntowania powagi ksiąg gruntowych w sporach o posiadanie; 3. w sprawie książeczek służbowych i połączenia tychże z paszportem wojskowym; 4. w sprawie uchylenia wyzysków i sekatór przy poborze krajowego podatku konsumcyjnego w browarach. *c)* Przemyskiego: 1. w sprawie rewizyi katastru gruntowego; w sprawie wydawnictwa i redakcyi „Rolnika“ i „Tygodnika rolniczego“.

(C. d. n.)

Odezwa. Wydawnictwo ogólnego katalogu książek polskich, które wyszły z druku — bądź to broszury lub książki — od roku 1878 — 1894, uprasza pp. nakładców i księgarzy, jak nie mniej wszystkie drukarnie, o nadsyłanie katalogów lub egzemplarzy dzieł wydanych własnym nakładem, będących na składzie głównym, albo drukowanych w powyżej wspomnianym okresie czasu a to pod adresem *księgarni Jelenia i Juszyńskiego w Przemyślu.* Katalogi, jako też egzemplarze, zostaną po użyciu zwrócone. Wydawnictwo ogólnego katalogu książek polskich.

Odpowiedź Redakcyi. Szan. Pan Bezarion w Samborze. Wiadoma Szan. Panu osoba uprasza Go o adres.

ROZKŁAD JAZDY
pociągów osobowych kolei państwowej
w Samborze,
ważny od 1. maja 1894.
(Podług czasu średnioeuropejskiego.)

Przychodzą		Godz.	Min.
Z Zagórza, Chyrowa . .	w nocy	2	57
Z Krakowa, Lwowa, Przem., Chyrowa	rano	9	28
Z Krak. Lwowa, Przem, Zagórza, Chyr.	wiecz.	7	43
Z Husiatyna, Stanisławowa, Lwowa, Ławocz. Stryja	w nocy	11	57
Ze Lwowa, Ławocznego, Stryja	rano	10	16
Ze Stanisl. Lwowa, Skolego, Stryja	popoł.	2	05
Odchodzą			
Do Stryja, Lwowa. Ławoczn., Stanisławowa. Husiatyna . . .	w nocy	3	07
Do Stryja, Lwowa, Skolego, Stanisł.	rano	9	32
Do Stryja, Lwowa, Ławoczn., Stanisławowa, Husiatyna. . . .	wieczór	7	48
Do Chyrowa, Zagórza . .	w nocy	12	02
Do Chyrowa, Zagórza, Przemyśla, Krakowa, Lwowa . . .	prz. poł.	10	20
Ccyr., Przemyśla, Krakowa, Lwowa	popoł.	2	09

Uwaga. Czas samborski jest od czasu średnioeuropejskiego o 35 minut wcześniejszy.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny: **Stanisław Stefanowski.**

Z drukarni Schwarza i Trojana w Samborze.